

U S N E S E N Í

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Milana Procházky a soudců Mgr. Ing. Veroniky Baroňové a JUDr. Viktora Kučery v právní věci navrhovatele: **Přípravný výbor pro účely konání místního referenda v obci Podolí**, jednající zmocněnkyní MUDr. E. T., proti odpůrci: **Obec Podolí**, se sídlem Podolí 190, v řízení o návrhu na vyhlášení místního referenda v obci Podolí,

t a k t o :

I. **V y h l a š u j e s e** místní referendum v obci Podolí o těchto otázkách:

1/ „Souhlasíte s tím, aby obec Podolí podnikla veškeré kroky v samostatné působnosti, aby pozemek p. č. 4328/2 v k. ú. Podolí nad Olšavou či jeho části zůstaly v majetku obce?

2/ Souhlasíte s tím, aby obec Podolí podnikla veškeré kroky v samostatné působnosti, aby zachovala současné využití pozemku p. č. 4328/2 v k. ú. Podolí nad Olšavou či jeho částí, tedy jako trvalý travní porost?

3/ Souhlasíte s tím, aby obec Podolí podnikla veškeré kroky v samostatné působnosti, aby nevyjímala z nadregionálního biocentra Hluboček žádné pozemky ve vlastnictví obce Podolí ani jejich části a aby podnikla veškeré kroky v samostatné působnosti, aby pozemky ve vlastnictví obce Podolí, které jsou součástí nadregionálního biocentra Hluboček, zůstaly v majetku obce?

4/ Souhlasíte s tím, aby obec Podolí podnikla veškeré kroky v samostatné působnosti, aby pozemky ve vlastnictví obce Podolí, kterými vedou inženýrské sítě a domovní přípojky k inženýrským sítím, zůstaly v majetku obce?“

II. **S t a n o v í s e** termín konání místního referenda, a to souběžně s termínem voleb do zastupitelstev krajů v pátek dne 7. října 2016 v době od 14.00 do 22.00 hodin a v sobotu dne 8. října 2016 v době od 8.00 do 14.00 hodin.

III. Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Přípravný výbor pro účely konání místního referenda v obci Podolí (dále jen „navrhovatel“ nebo též „přípravný výbor“) se návrhem doručeným soudu dne 29. 7. 2016

domáhá podle § 91a odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), vyhlášení místního referenda v obci Podolí.

I. Obsah návrhu

Navrhovatel v podaném žalobním návrhu uvedl, že návrhem přípravného výboru, který byl předán na Obecní úřad v Podolí dne 14. 6. 2016, mělo být v místním referendu rozhodnuto občany obce Podolí o čtyřech navržených otázkách následujícího znění:

1/ „Souhlasíte s tím, aby obec Podolí podnikla veškeré kroky v samostatné působnosti, aby pozemek p. č. 4328/2 v k. ú. Podolí nad Olšavou či jeho části zůstaly v majetku obce?

2/ Souhlasíte s tím, aby obec Podolí podnikla veškeré kroky v samostatné působnosti, aby zachovala současné využití pozemku p. č. 4328/2 v k. ú. Podolí nad Olšavou či jeho částí, tedy jako trvalý travní porost?

3/ Souhlasíte s tím, aby obec Podolí podnikla veškeré kroky v samostatné působnosti, aby nevyjímal z nadregionálního biocentra Hluboček žádné pozemky ve vlastnictví obce Podolí ani jejich části a aby podnikla veškeré kroky v samostatné působnosti, aby pozemky ve vlastnictví obce Podolí, které jsou součástí nadregionálního biocentra Hluboček, zůstaly v majetku obce?

4/ Souhlasíte s tím, aby obec Podolí podnikla veškeré kroky v samostatné působnosti, aby pozemky ve vlastnictví obce Podolí, kterými vedou inženýrské sítě a domovní přípojky k inženýrským sítím, zůstaly v majetku obce?“

Termín konání místního referenda byl přípravným výborem stanoven na dny 7. 10. a 8. 10. 2016. Zastupitelstvo obce Podolí přitom na svém nejbližším zasedání konaném dne 11. 7. až 12. 7. 2016 rozhodlo usnesením č. 131/20/2016 tak, že sice schválilo konání místního referenda, avšak vyhlásilo je na jiný termín, a to na den 17. 9. 2016 v době od 8.00 do 22.00 hodin, čímž došlo ke změně v termínu konání místního referenda oproti návrhu přípravného výboru. Navrhovatel se domníval, že změna termínu konání místního referenda byla zastupitelstvem obce Podolí učiněna záměrně, a to z důvodu menší účasti na referendu, neboť termín navržený přípravným výborem je totožný s konáním voleb do krajského zastupitelstva, které budou více navštíveny voliči. V této souvislosti uvedl, že rovněž hledisko ekonomičnosti voleb do místního referenda a konání voleb do krajského zastupitelstva je jistě důvodné.

Navrhovatel poukázal také na porušení povinnosti zastupitelstva odpůrce stanovené v § 13 odst. 2, věť první, zákona č. 22/2004 Sb., o místním referendu a o změně některých zákonů, ve znění účinném pro projednávanou věc (dále jen „zákon o místním referendu“), když neprodleně nevyrozumělo zmocněnce přípravného výboru o přijatém usnesení.

Navrhovatel proto žádal soud, aby v zákonné lhůtě vydal usnesení, kterým vyhlásí místní referendum v obci Podolí, a to ve dnech 7. 10. a 8. 10. 2016 v době konání voleb do krajského zastupitelstva.

II. Vyjádření odpůrce

Odpůrce ve svém vyjádření k podanému návrhu poukázal na skutečnost, že podle § 13 písm. a) zákona o místním referendu stanovuje den konání místního referenda zastupitelstvo obce, které také v daném případě rozhodlo, že den konání místního referenda bude 17. 9. 2016. Dále odpůrce namítal, že ve výčtu návrhů, kterými se lze domáhat soudní ochrany podle § 91a zákona o místním referendu (*pozn.: správně se jedná o § 91a s. ř. s.*), není uvedena možnost, že by se přípravný výbor pro konání místního referenda mohl domáhat práva na stanovení dne, v němž se má místní referendum konat.

Odpůrce uvedl, že konání voleb do zastupitelstva kraje společně s místním referendem je organizačně podstatně náročnější, než kdyby se volby a místní referendum konaly samostatně. V této souvislosti upozornil, že obec Podolí je malou obcí do 1 000 obyvatel, kdy obecní úřad tvoří neuvolněný starosta, neuvolněný místostarosta, účetní obce, která podala výpověď z pracovního poměru k datu 20. 7. 2016 (v současné době je v pracovní neschopnosti) a druhý účetní, který je k datu podání vyjádření též v pracovní neschopnosti (dle svého vyjádření půjde na operaci kostrční kosti a jeho léčení bude dlouhodobé). Jiné osoby nejsou do obecního úřadu odpůrce zařazeny. Je tedy zřejmé, že samostatné konání místního referenda bude i tak pro odpůrce náročné. Rovněž je nutno si uvědomit, že zájem místních občanů o práci v okrskových volebních komisích je velmi malý a dá se předpokládat, že společná volební komise pro referendum a krajské volby by musela být početnější, než kdyby se jednalo o dvojí samostatné hlasování, přičemž komise pro volby i pro referendum by mohla mít obdobné personální obsazení.

Odpůrce dále konstatoval, že zápis z 20. zasedání zastupitelstva odpůrce, které se uskutečnilo ve dnech 11. a 12. 7. 2016, byl proveden k datu 22. 7. 2016, tj. v desetidenním termínu daném zákonem o obcích. Zmocněnkyně přípravného výboru pro konání místního referenda, MUDr. E. T., byla přítom o přijatém usnesení vyrozuměna dopisem vypraveným a odeslaným dne 8. 8. 2016, což dle názoru odpůrce je možno považovat za lhůtu, která je v souladu s podmínkou definovanou termínem „vyrozumět neprodleně“. Jmenovaná nadto byla zasedání zastupitelstva odpůrce přítomna, a tedy jí bylo rozhodnutí zastupitelstva na místě známo. Nebylo-li by jí známo, nemohla by podat příslušnou soudní žalobu.

Na základě všeho výše uvedeného proto odpůrce navrhl, aby soud v zákonné lhůtě vydal usnesení, jímž potvrdí, že se místní referendum v obci Podolí uskuteční dne 17. 9. 2016, a podaný návrh v plném rozsahu zamítne.

III. Replika navrhovatele

Navrhovatel reagoval na vyjádření odpůrce podáním repliky, v níž namítal, že zastupitelstvo obce mělo místní referendum vyhlásit v termínu stanoveném přípravným výborem, tedy v době konání voleb do krajského zastupitelstva, přičemž zastupitelstvo obce může termín konání změnit jen ze závažného důvodu. Navrhovatel zásadně nesouhlasil s názorem odpůrce stran přípustnosti podaného návrhu k soudu. Naopak se domníval, že má

právo obrátit se na soud se správní žalobou z důvodu změny termínu konání místního referenda, o čemž svědčí řada soudních rozhodnutí Nejvyššího správního soudu či Krajského soudu v Praze (viz dále).

K důvodům odpůrce vedoucím ke změně termínu konání místního referenda vzhledem k organizační náročnosti, nedostatku pracovních sil a nezájmu občanů o účast v okrskových volebních komisích navrhovatel poukázal na skutečnost, že tyto se nezakládají zcela na pravdě. Členové zastupitelstva odpůrce si předně nezjistili, zda občané mají zájem o účast v okrskových volebních komisích, neboť nemají zájem o občany, ale zajímají se jen o vlastní osobní zájmy a z toho plynoucí prospěch. Právě proto, že zastupitelé chtěli prodat lesní obecní pozemek o rozloze 10 571 m² nacházející se v nadregionálním biocentru Hluboček jednomu ze zastupitelů a na písemné námitky občanů proti prodeji sdělili, že na tyto námitky nemusí reagovat, rozhodl se přípravný výbor uspořádat místní referendum v této věci. V příloze pak navrhovatel soudu předložil prohlášení občanů obce Podolí, z něhož jasně vyplývá, že občané mají zájem o účast ve volebních komisích ve volbách. Zastupitelstvo odpůrce se tedy neptalo občanů, ale rozhoduje zcela autokraticky bez znalosti reality.

Navrhovatel dále upozornil, že pro konání místního referenda společně s konáním voleb do krajského zastupitelstva svědčí především vyšší účast voličů, přičemž tento argument má přednost před nejistými argumenty odpůrce. O tom svědčí nejen rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2012, č. j. Ars 2/2012 - 43, ale též např. usnesení Krajského soudu v Praze vydaná ve věcech sp. zn. 44 A 62/2010 či sp. zn. 50 A 15/2012. Všechna tato rozhodnutí přitom mají společný podtext – jde o zájem občana a nikoli o zájem zastupitelstva obce. Občan má právo volit a toto právo bude jednoznačně snáze realizovatelné při společné volbě do zastupitelstva kraje a místního referenda.

Navrhovatel se rovněž domníval, že zmocněnkyně přípravného výboru, MUDr. E. T., nebyla o rozhodnutí zastupitelstva informována „bez zbytečného odkladu“, jak stanoví zákon. Navrhovatel nepovažuje informaci téměř po uplynutí jednoho měsíce za splnění dané zákonné povinnosti, kdy je navíc z okolností případu zřejmé, že obecní úřad tak učinil až v reakci na výzvu soudu, tedy dne 8. 8. 2016. Navrhovatel v této souvislosti dále upozornil, že jednání zastupitelstva ve dnech 11. - 12. 7. 2016 bylo natolik bouřlivé, chaotické a nepřehledné, že nebylo možné zcela určit, jak bylo nakonec rozhodnuto. Zmocněnkyně přípravného výboru pak reagovala podáním návrhu na soud až poté, co byl zápis z jednání zastupitelstva obce zveřejněn na úřední desce.

Navrhovatel proto setrval na svém dosavadním návrhu a pouze závěrem doplnil, že odpůrcem formulovaný petit, aby krajský soud potvrdil, že se místní referendum bude konat dne 17. 9. 2016, není navržen v souladu se zákonem.

IV. Posouzení věci krajským soudem

Podle § 91a odst. 1 písm. b) s. ř. s. se lze návrhem u soudu za podmínek stanovených zvláštním zákonem domáhat vyhlášení místního referenda. Tímto zvláštním zákonem je zákon o místním referendu. Soud je povinen o návrhu rozhodnout do 30 dnů; jednání není

třeba nařizovat (§ 91a odst. 3 s. ř. s.). Rozhodnutí soudu o návrhu na vyhlášení místního referenda nahrazuje rozhodnutí zastupitelstva obce. Soud je tedy zákonem o místním referendu zmocněn k tomu, aby namísto zastupitelstva obce posoudil, zda jsou dány zákonné podmínky pro vyhlášení místního referenda o navržené otázce (zde o navržených otázkách citovaných výše).

Podle § 57 odst. 1 písm. b) zákona o místním referendu má právo domáhat se ochrany u soudu podle zvláštního právního předpisu přípravný výbor, jestliže zastupitelstvo obce nebo zastupitelstvo statutárního města nerozhodlo o návrhu přípravného výboru podle § 13 odst. 1 písm. a) nebo rozhodlo o tom, že místní referendum nevyhlásí podle § 13 odst. 1 písm. b).

Podle § 13 odst. 1 zákona o místním referendu platí, že zastupitelstvo obce nebo zastupitelstvo statutárního města na svém nejbližším zasedání usnesením rozhodne

- a) o vyhlášení místního referenda, jestliže lze o navržené otázce místní referendum konat, a zároveň stanoví den jeho konání (§ 15),
- b) o tom, že místní referendum nevyhlásí, jestliže o navržené otázce nelze místní referendum konat.

Ustanovení § 15 zákona o místním referendu pak upravuje, že místní referendum se koná nejpozději do 90 dnů po dni jeho vyhlášení, není-li v návrhu přípravného výboru uvedena doba pozdější. Dnem vyhlášení místního referenda je první den vyvěšení usnesení zastupitelstva obce nebo zastupitelstva statutárního města na úřední desce příslušného obecního úřadu nebo na úřední desce magistrátu statutárního města. Koná-li se místní referendum z rozhodnutí zastupitelstva obce nebo zastupitelstva statutárního města, nesmí být den konání místního referenda stanoven tak aby připadl do následujícího funkčního období zastupitelstva obce nebo zastupitelstva statutárního města.

Judikatura správních soudů (srovnej např. rozhodnutí Krajského soudu v Praze ze dne 30. 7. 2010, č. j. 44 A 62/2010 - 19, či rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 3. 2015, č. j. Ars 11/2014 - 42, obě dostupná na www.nssoud.cz) přitom opakovaně dovodila, že „*přípravný výbor má právo na to, aby zastupitelstvo obce vyhlásilo místní referendum v termínu podle jeho návrhu, a touto právou je poskytována soudní ochrana v případě, že místní referendum bylo zastupitelstvem sice vyhlášeno, ale v jiném než požadovaném termínu*“. Shodně k tomu srovnej též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 10. 2014, č. j. Ars 3/2014 - 41, dostupný na www.nssoud.cz, dle kterého „*aktivní procesní legitimace přípravného výboru je ve smyslu § 91a s. ř. s. za použití § 57 odst. 1 zákona č. 22/2004 Sb., o místním referendu, dána i tehdy, když zastupitelstvo vyhlásí referendum, ale učiní tak v jiném než navrženém termínu*“.

V návaznosti na výše uvedené tedy nelze přisvědčit argumentům odpůrce obsaženým v podaném vyjádření, že ve výčtu návrhů, kterými se lze domáhat soudní ochrany ve smyslu § 91a s. ř. s., není uvedena možnost, že by se přípravný výbor pro konání místního referenda mohl domáhat práva na stanovení dne, v němž se má místní referendum konat. Z výše citovaných závěrů je naopak zřejmé, že přípravný výbor je i v takovém případě aktivně procesně legitimován k podání žalobního návrhu soudu.

V posuzovaném případě přitom není mezi účastníky řízení sporné, že zastupitelstvo odpůrce na svém 20. zasedání konaném ve dnech 11. - 12. 7. 2016 pod usnesením č. 131/20/2016 „*schválilo konání místního referenda pořádaného na základě návrhu petičního výboru (pozn.: patrně má být správně uvedeno přípravného výboru) o čtyřech otázkách uvedených na podpisových listinách. Zmocněncem přípravného výboru pro referendum je paní MUDr. E. T. Toto referendum se uskuteční v sobotu 17. 9. 2016 od 8.00 do 22.00 hodin v Kulturním domě v Podolí*“.

Krajský soud tedy konstatuje, že shledal naplnění zákonem stanovených podmínek k projednání podaného návrhu, neboť zastupitelstvo odpůrce sice formálně vyhlásilo místní referendum o navržených otázkách, avšak termín konání místního referenda stanovilo odlišně od podaného návrhu přípravného výboru.

Následně tedy krajský soud co do meritorního přezkoumání dané věci posuzoval, zda zastupitelstvem odlišně stanovený termín konání místního referenda na den 17. 9. 2016 nelze pokládat za svévoli ze strany odpůrce vedoucí ve svých důsledcích k tomu, že záměr navrhovatele na účinné konání místního referenda nedojde naplnění, či zda k volbě tohoto termínu odpůrce vedly závažné důvody, které by odchýlení od navrženého termínu ospravedlňovaly.

Nejvyšší správní soud přitom v již výše citovaném rozhodnutí ze dne 5. 3. 2015, č. j. Ars 11/2014 - 42, dostupném na www.nssoud.cz, vyslovil, že „(...) *zastupitelstvo obce se nicméně může od návrhu přípravného výboru odchýlit a vyhlásit místní referendum v jiném než navrhovaném termínu, pokud osvědčí, že pro konání místního referenda v jiném termínu jsou dány přesvědčivé důvody. Přitom je třeba upřednostnit takový termín, jenž zvýší pravděpodobnost, že výsledky referenda budou (co do účasti) platné, což se přirozeně nabízí, koná-li se místní referendum souběžně s volbami. Zákon o místním referendu totiž výslovně možnost konat místní referendum souběžně s volbami předvídá a pro ten případ stanoví, že v takovém případě se hlasování v místním referendu, stejně tak jako tradičně ve volbách, koná ve dvou dnech, jinak se hlasování v místním referendu koná jen v jednom dni (§ 5 odst. 1 zákona o místním referendu)*“.

V daném případě přitom krajský soud neshledal žádné faktické ani právní důvody, které by odůvodňovaly postup odpůrce a odchýlení se od racionálního návrhu přípravného výboru konat místní referendum v termínu voleb do zastupitelstev krajů. Jak v této souvislosti navrhovatel poukázal ve svém návrhu, takto určený termín konání místního referenda nepochybně skýtá záruku mnohem vyšší účasti občanů na hlasování v místním referendu, a tedy i následné platnosti jeho výsledků a rozhodnutí občanů v důsledku dosažení zákonem požadované minimální účasti osob (§ 48 odst. 1 zákona o místním referendu).

Krajský soud uvádí, že konání místního referenda společně s volbami podstatně posiluje a umožňuje faktickou realizaci politického práva ve smyslu čl. 21 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Místní referendum, jeho iniciace i následné hlasování představují významný způsob občanské participace, jakož i prostředek ke zvýšení demokratické legitimacy lokální politiky a kontroly místní politické reprezentace (k tomu shodně srovnaj též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2012, č. j. Ars 2/2012 - 43, publikovaný

pod č. 2799/2013 Sb. NSS, viz zejména body 29. a 33. odůvodnění). Podstata a hlavní účel místního referenda tak „*spočívá ve formování politické vůle uvnitř společenství, kterou orgány obce mají teprve realizovat navenek*“ (...) a představuje často poslední možnost občanů obce zaujmout stanovisko ke kontroverzním investičním záměrům s dalekosáhlými důsledky... (srovnej nálezn Ústavního soudu ze dne 9. 2. 2012, ve věci sp. zn. III. ÚS 263/09, N 27/64 SbNU 285, dostupný na <http://nalus.usoud.cz>). Výsledek referenda proto zavazuje orgány místní samosprávy k požadované činnosti či k cíli, které se mají snažit dosáhnout. Obdobně Nejvyšší správní soud též uvedl, že „*smysl existence místního referenda spočívá v možnosti občanů vyjádřit jeho prostřednictvím politicky validně svůj názor*“ (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 11. 2014, č. j. Ars 3/2014 - 41, dostupný na www.nssoud.cz).

S výše uvedeným pak nepochybně koresponduje i požadavek na upřednostnění takového termínu, který zvýší pravděpodobnost, že výsledky referenda budou (co do účasti na hlasování) platné, což se přirozeně nabízí, koná-li se místní referendum souběžně s volbami. Jak již bylo citováno výše, zákon o místním referendu nadto výslovně možnost konání místního referenda souběžně s volbami předvídá a pro ten případ v § 5 odst. 1 stanoví, že se hlasování v místním referendu (stejně jako tradičně ve volbách) v takovém případě koná ve dvou dnech.

Krajský soud též pokládá konání místního referenda společně s volbami za efektivnější a ekonomičtější variantu a rovněž z hlediska organizačního (právě vzhledem k tomu, obec Podolí je malou obcí do 1 000 obyvatel) má za to, že důvody uváděné odpůrcem v podaném vyjádření (organizační náročnost a její zvládnutí s ohledem na namítaný nedostatek pracovních sil na obecním úřadě) naopak spíše svědčí pro společnou přípravu hlasování ve volbách a v místním referendu tak, aby veškerá příprava mohla proběhnout společně a nedocházelo ke dvojí, duplicitní zátěži (ať už finanční či organizační) opakující se v časovém odstupu toliko tří týdnů.

Dle krajského soudu zde tedy není dán žádný rozumný ani závažný důvod, který by ospravedlňoval postup odpůrce, který přistoupil k volbě jiného termínu konání místního referenda než toho, který navrhovatel zcela logicky vznesl ve svém návrhu. A přestože návrhem na konání místního referenda nelze rozumět návrh na jeho konání v konkrétní den (konkrétní datum), z právní úpravy obsažené v zákoně o místním referendu je možno dovodit, že přípravným výborem navrženým konkrétním datem hlasování je zastupitelstvo zásadně vázáno (shodně srovnej též usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 30. 7. 2010, č. j. 44 A 62/2010 - 19, publikované pod č. 2158/2010 Sb. NSS).

Proto i krajský soud, který shledal podaný návrh důvodným, a tedy vstoupil do pozice zastupitelstva a vlastním rozhodnutím vyhlásil místní referendum nahrazující vadné usnesení zastupitelstva odpůrce, je podle § 13 odst. 1 písm. a), ve spojení s § 15 zákona o místním referendu povinen určit také den konání místního referenda a přitom preferovat datum navržené přípravným výborem (byť datum vyhlášení místního referenda není nezbytnou součástí petitu návrhu k soudu ve smyslu § 91a odst. 1 písm. b) s. ř. s.).

Případnými pak v této souvislosti krajský soud neshledal ani poukazy odpůrce

obsažené v podaném vyjádření, že zájem místních občanů o práci v okrskových komisích je velmi malý, a tedy se dá předpokládat, že společná volební komise pro referendum a krajské volby by musela být početnější, než kdyby se jednalo o dvojí samostatné hlasování.

Podle § 21 odst. 2 zákona o místním referendu starosta obce stanoví 25 dnů předem hlasování, s přihlédnutím k počtu oprávněných osob v hlasovacím okrsku (§ 28), minimální počet členů okrskové a místní komise, který nesmí být nižší než 4. O počtu členů příslušné komise vyrozumí neprodleně starosta obce přípravný výbor.

Stran činnosti komisí pro hlasování při místním referendu přitom je nutno konstatovat, že tato je výkonem samosprávy, zatímco činnost volebních orgánů během voleb je výkonem státní správy a jejich činnost je ostatně i jinak financována (financování voleb probíhá ze státního rozpočtu a financování místního referenda z prostředků obce z rozpočtu místní samosprávy). Také delegování členů komisí je různé, kdy v případě místního referenda deleguje členy především přípravný výbor (§ 21 odst. 3 a 5 zákona o místním referendu); a též počet členů komisí je odlišný. Jakékoli případné „spojování“ volebních komisí a komisí pro hlasování v místním referendu tak pro jejich odlišný účel a především pro svou odlišnou právní úpravu delegování členů, kdy zde absentuje zákonná úprava řešící kolizi zákona o volbách do zastupitelstev krajů a zákona o místním referendu, možné není (k tomu srovnej též *Rigel, F.: Zákon o místním referendu s komentářem a judikaturou, Leges: 2011, str. 133 - 134*). Starosta jako orgán zodpovědný za delegování členů do komisí přitom musí při procesu delegování postupovat podle zákona, přičemž není přípustné, aby si vymyslel způsob, dle kterého by vybíral členy okrskových komisí – tu navržené politickými stranami, tu přípravným výborem, starostou či zastupitelstvem.

Pro úplnost pak krajský soud doplňuje, že přistoupil-li k vyhlášení místního referenda, je zároveň patrné, že dovedl, že o navržených otázkách lze místní referendum konat. Ostatně, tato otázka ani není mezi účastníky řízení sporná, neboť odpůrce nedovodil, že by referendum bylo nepřípustné s ohledem na znění navržených otázek. Zastupitelstvo odpůrce naopak referendum vyhlásilo a od návrhu přípravného výboru se odlišilo toliko v termínu jeho konání.

Podle § 6 zákona o místním referendu se v místním referendu rozhoduje o věcech, které patří do samostatné působnosti obce nebo statutárního města. Podle § 7 téhož zákona pak nelze místní referendum konat o místních poplatcích a o rozpočtu obce nebo statutárního města [písm. a)], o zřízení nebo zrušení orgánů obce nebo statutárního města a o jejich vnitřním uspořádání [písm. b)], o volbě a odvolání starosty nebo primátora územně nečleněného statutárního města (dále jen „starosta obce“), primátora statutárního města a primátora hlavního města Prahy (dále jen „primátor“), místostarosty nebo náměstka primátora, členů rady obce, města, městského obvodu nebo městské části (dále jen „rada obce“), členů rady statutárního města a hlavního města Prahy (dále jen „rada statutárního města“) a dalších členů zastupitelstva obce, zastupitelstva statutárního města, jakož i volených nebo jmenovaných členů dalších orgánů obce a statutárního města [písm. c)], jestliže by otázka položená v místním referendu byla v rozporu s právními předpisy nebo jestliže by rozhodnutí v místním referendu mohlo být v rozporu s právními předpisy [písm. d)], v případech, kdy se o položené otázce rozhoduje ve zvláštním řízení [písm. e)], o uzavření

veřejnoprávních smluv k výkonu přenesené působnosti [písm. f)] nebo o schválení, změně nebo zrušení obecně závazné vyhlášky obce [písm. g)], jestliže od platného rozhodnutí v místním referendu do podání návrhu na konání místního referenda v téže věci neuplynulo 24 měsíců [písm. h)].

Nejvyšší správní soud ve vztahu k § 6 a § 7 zákona o místním referendu vyslovil, že „(...) z citovaných ustanovení plyne přípustnost konání místního referenda ve všech věcech spadajících do samostatné působnosti obce s výjimkou taxativně uvedených případů. Samostatnou působnost obce blíže vymezuje ustanovení § 35 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, a to tak, že (...) do samostatné působnosti obce patří záležitosti, které jsou v zájmu obce a občanů obce, pokud nejsou zákonem svěřeny krajům nebo pokud nejde o přenesenou působnost orgánů obce nebo o působnost, která je zvláštním zákonem svěřena správním úřadům jako výkon státní správy, a dále záležitosti, které do samostatné působnosti obce zákon“.

Z otázek formulovaných přípravným výborem v podaném návrhu přitom vyplývá, že se týkají a souvisejí s nakládáním a hospodařením s konkrétním pozemkem parc. č. 4328/2 (trvalý travní porost o výměře 10 571 m²) v kat. území Podolí nad Olšavou ve vlastnictví odpůrce, jakož i s pozemky nacházejícími se v nadregionálním biocentru Hluboček a pozemky, jimiž vedou inženýrské sítě a přípojky k těmto sítím. Nepochybně se tedy jedná o otázky, které souvisejí s hospodařením s majetkem obce v rámci výkonu samostatné působnosti; a v kontextu správy a kontroly věcí veřejných a místních se jedná o otázky pro adresáty a voliče rozhodující v místním referendu jistě významné, a tedy i o otázky v místním referendu přípustné.

Závěrem pak krajský soud uvádí, že důvodnou shledal také námitku navrhovatele týkající se porušení povinnosti zastupitelstva odpůrce dle § 13 odst. 2 zákona o místním referendu neprodleně vyrozumět zmocněnce přípravného výboru o přijatém usnesení.

Podle § 13 odst. 2 zákona o místním referendu platí, že zastupitelstvo obce nebo zastupitelstvo statutárního města *neprodleně* vyrozumí zmocněnce o přijatém usnesení a zároveň toto usnesení vyvěsí na úřední desce příslušného obecního úřadu po dobu 15 dnů; usnesení zastupitelstva statutárního města se vyvěsí neprodleně po dobu 15 dnů na úřední desce magistrátu statutárního města a na úředních deskách úřadů všech městských částí nebo městských obvodů. Obdobně postupuje příslušné zastupitelstvo při vyhlášení místního referenda na základě rozhodnutí soudu.

V posuzovaném případě je mezi účastníky řízení spor o výklad pojmu *neprodleně*, kdy odpůrce má za to, že byla-li zmocněnkyně přípravného výboru vyrozuměna o přijatém usnesení dopisem vypraveným a odeslaným dne 8. 8. 2016, je možno tuto lhůtu pokládat za souladnou se zákonem stanoveným termínem „vyrozumět neprodleně“. S tímto hodnocením odpůrce se však krajský soud neztotožňuje.

Krajský soud uvádí, že pojem *neprodleně* vázící se v dané souvislosti k vyrozumění zmocněnce přípravného výboru o přijatém usnesení zastupitelstva spadá do kategorie tzv. neurčitých právních pojmů, tj. pojmů, jejichž definování obecně v právních předpisech

zpravidla pro jejich povahu není vhodné a někdy dokonce ani možné. Neurčité právní pojmy zahrnují jevy nebo skutečnosti, které nelze zcela přesně právně definovat, jejichž obsah a rozsah se může měnit a často bývá podmíněn časem.

Z čistě jazykového významu slova *neprodleně* je přitom zřejmé, že toto znamená bez prodlení, bez zbytečného odkladu, okamžitě či ihned. Uvedené vyplývá např. ze Slovníku spisovného jazyka českého, Academia Praha 1989, III. díl, str. 331, kde se jako příklad uvádí neprodleně poskytnutá lékařská pomoc, neprodleně se vypravit na cestu. Neprodlený pak znamená provedený bez otálení, bezodkladný, naléhavý. Je tedy patrné, že pojem *neprodleně* představuje krátký časový úsek a český jazyk užívá tohoto výrazu především v situacích, které jsou velice naléhavé a nesnesou odkladu.

Krajský soud je přitom toho názoru, že v posuzované věci při výkladu zákonodárcem užitého pojmu *neprodleně* v souvislosti s povinností zastupitelstva informovat zmocněnce přípravného výboru o přijatém usnesení dle § 13 odst. 2 zákona o místním referendu není třeba tomuto pojmu přisuzovat natolik velkou časovou naléhavost jako v běžném jazyce, avšak i zde je nutno, a to právě s ohledem na charakter souzené věci, trvat na výkladu, dle kterého pojem *neprodleně* bude představovat časový úsek krátký, toliko v řádu několika málo dnů. Nelze tedy akceptovat postup odpůrce, který k odeslání vyrozumění o přijatém usnesení přistoupil s časovým odstupem delším 14 dnů (téměř 3 týdnů) a kdy tak učinil zjevně až v reakci na zaslaný žalobní návrh soudu.

V. Závěr a náklady řízení

Ze všech výše uvedených důvodů proto krajský soud přistoupil k vyhlášení místního referenda v obci Podolí o navržených otázkách a zároveň určil, že místní referendum se bude v souladu s § 5 odst. 1 zákona o místním referendu konat souběžně s termínem voleb do zastupitelstev krajů.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 93 odst. 4 s. ř. s., podle kterého v řízení ve věcech místního referenda nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

Závěrem krajský soud doplňuje, že uvedené usnesení bude doručeno zmocněnkyni navrhovatele a odpůrci a současně bude vyvěšeno na úřední desce soudu; usnesení nabývá právní moci dnem vyvěšení (§ 93 odst. 5 s. ř. s.). Krajský soud zároveň připomíná, že odpůrce tímto není zbaven povinnosti umístit písemné vyhotovení usnesení neprodleně po jeho obdržení na své úřední desce, ačkoli vyvěšení bude mít již jen informativní povahu (§ 13 odst. 2, věta poslední, zákona o místním referendu).

K případnému dalšímu postupu zastupitelstva v mezidobí od okamžiku, kdy na svém nejbližším zasedání konaném ve dnech 11. - 12. 7. 2016 toto rozhodlo a vyhlásilo usnesením č. 131/20/2016 konání místního referenda, pak krajský soud odpůrce upozorňuje na znění § 13 odst. 3, věty poslední, zákona o místním referendu, dle kterého ***ode dne vyhlášení místního referenda do dne vyhlášení jeho výsledků nepřísluší orgánům obce nebo***

orgánům statutárního města rozhodovat o věci, která je předmětem otázky ve vyhlášeném místním referendu.

P o u ě n í: Proti tomuto usnesení lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 29. srpna 2016

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu